

конфліктів. Вона сприяє зниженню рівня конфліктності у відносинах між громадянами та органами влади, зменшує навантаження на судову систему та сприяє розвитку культури мирного врегулювання спорів у суспільстві.

Література:

1. Закон України «Про mediaцію» від 16.11.2021. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
2. Вища школа адвокатури НААУ «Конфіденційність mediaції». <https://www.hsa.org.ua/blog/konfidenциnist-mediaциi>
3. Аналітичні матеріали Львівської політехніки про перспективи mediaції в адміністративному судочинстві. <https://lpnu.ua/sites/default/files/2024/pages/27385/materiali-konferencii-molodikh-vchenikh23zhovtnya2023.pdf>
4. Матеріали Ужгородського національного університету щодо правового регулювання mediaції. <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/300011>
5. Верховний суд. <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1633027/>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-463-7-48>

МЕТА, ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Сахацький Павло Ігорович

*студент II року навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»
Військово-юридичного інституту
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна*

Постановка проблеми. Правове забезпечення діяльності Національної гвардії України є актуальною проблемою. Національна гвардія є важливою складовою сектору безпеки і оборони держави, що забезпечує громадський порядок, охороняє державні об'єкти, бере участь у боротьбі з тероризмом. Ефективне функціонування Національної гвардії залежить від чіткої правової регламентації її діяльності. Дослідження правових основ функціонування Національної гвардії

України є актуальним завданням, вирішення якого сприятиме вдосконаленню її правового регулювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження й публікації таких вчених, як В. Б. Авер'янов, Г. В. Атаманчук, Ю. В. Аллеров, М. І. Балан, О. М. Бандурка, Ю. П. Бабков та інших, свідчать про значну зацікавленість у вивченні питань функціонування та діяльності Національної гвардії України. Вони зробили суттєвий внесок у розвиток адміністративно-правової науки, однак аспекти, що стосуються принципів діяльності Національної гвардії, залишаються недостатньо розкритими. Актуальність цієї теми зумовлена необхідністю підвищення ефективності реалізації державної оборонної політики, вдосконалення нормативно-правового регулювання та адаптації роботи Національної гвардії до стандартів НАТО у контексті євроінтеграції. Інноваційність цього дослідження полягає у системному аналізі принципів функціонування Національної гвардії, що сприятиме її розвитку та підвищенню ефективності виконання покладених на неї завдань.

Виклад основного матеріалу. Безперервні зміни в політичній, економічній та соціальній сферах України, що супроводжують процес євроінтеграції, суттєво впливають на функціонування Національної гвардії України (НГУ). Як складова силових структур Міністерства внутрішніх справ, НГУ виконує низку важливих завдань, зокрема забезпечення захисту прав, свобод і законних інтересів громадян, а також охорону держави від злочинних і протиправних посягань. Основні напрямки її діяльності включають охорону громадського порядку та безпеки, активну співпрацю з іншими правоохоронними органами для захисту державної безпеки, оборони кордонів та боротьбу з тероризмом, а також з організованими злочинними угрупованнями і воєнізованими формуваннями [1, с. 129].

Національна гвардія України виконує ключову роль у забезпеченні безпеки та захисті прав громадян, однак її робота часто зіштовхується з різноманітними труднощами. Для підвищення результативності цієї структури, що поєднує військові та правоохоронні функції, важливо глибше аналізувати правові основи її діяльності. У сучасних умовах особливо важливо здійснювати переосмислення концепції «Національна гвардія України», що дозволяє краще адаптувати її діяльність до вимог часу та потреб суспільства [1, с. 104].

Згідно з положеннями Закону України «Про Національну гвардію України» [2], цей орган є військовим формуванням, яке виконує функції правоохоронного характеру, перебуваючи в структурі Міністерства внутрішніх справ. Основною метою Національної гвардії є забезпечення захисту та охорони прав, свобод і законних інтересів громадян, а також підтримка громадського порядку. Вона здійснює охорону безпеки держави та її громадян, протидіє терористичним загрозам, а також забезпечує боротьбу з незаконними збройними формуваннями та

злочинними організаціями в тісній співпраці з іншими правоохоронними органами.

В умовах сучасних військово-політичних та соціально-економічних змін, що впливають на національну безпеку України, виникає потреба у розробці нових підходів до правового регулювання. Національна гвардія України, як спеціалізоване військове формування з правоохоронними функціями, займає важливе місце в структурі силових органів країни. Її головною місією є захист прав, свобод і законних інтересів громадян, а також охорона державної безпеки. Враховуючи ці обставини, питання правового забезпечення діяльності Національної гвардії повинно стати одним із пріоритетних напрямків державної політики [3].

Правове забезпечення Національної гвардії України передбачає розробку та впровадження ефективної нормативно-правової бази, що регулює її функціонування, повноваження та організаційну структуру, спрямовану на захист конституційних основ, територіальної цілісності держави та прав громадян. Це охоплює створення законодавчих механізмів для ефективної підготовки, оснащення та діяльності гвардії відповідно до вимог національної безпеки та міжнародних стандартів, а також забезпечення соціального захисту військовослужбовців. Правове регулювання повинно сприяти оптимізації завдань, пов'язаних із забезпеченням громадського порядку, протидією терористичним загрозам, охороною стратегічних об'єктів, а також виконанням функцій у рамках територіальної оборони та воєнного стану. Основою правового функціонування є система нормативно-правових актів, яка визначає основні завдання, функції, повноваження та структуру Національної гвардії.

Правове забезпечення функціонування Національної гвардії України охоплює не лише Закон України «Про Національну гвардію України», а й цілу низку інших нормативно-правових актів. Важливими складовими цієї правової бази є Укази Президента України. Крім того, важливу роль у правовому регулюванні відіграють накази Міністерства внутрішніх справ України, серед яких наказ № 625 (від 03.07.2014), що затверджує положення про військові частини з охорони важливих державних об'єктів, а також накази № 566 і № 567 (від 16.06.2014), що регламентують діяльність військових частин оперативного призначення та підрозділів з охорони громадського порядку. Не менш важливим є наказ № 1036 (від 20.12.2018), що встановлює положення про загоны спеціального призначення.

На даний момент правова база, що регулює діяльність НГУ, перебуває в процесі формування і характеризується певними прогалинами в систематизації нормативно-правових актів. Це зумовлено широким спектром завдань, які покладаються на цей підрозділ. Зокрема, Національна гвардія займається забезпеченням громадського порядку і безпеки в межах компетенції Міністерства внутрішніх справ України, бере участь у заходах територіальної оборони, а також підтримує

виконання режимів воєнного стану та надзвичайних ситуацій, що регулюються Міністерством оборони України та Державною службою з надзвичайних ситуацій [3, с. 594].

Завдання Національної гвардії України, які визначені в Законі України «Про Національну гвардію України» [2], спрямовані на підтримку конституційного ладу, територіальної цілісності держави, а також на забезпечення громадської безпеки та захист прав і свобод громадян. Однією з основних функцій є охорона конституційного ладу та запобігання його змінам через насильницькі методи. Іншим важливим завданням є забезпечення громадського порядку та безпеки під час проведення масових заходів, таких як мітинги та демонстрації, що можуть створювати потенційну загрозу для населення.

Національна гвардія має важливі функції, серед яких охорона органів державної влади, стратегічних об'єктів, ядерних матеріалів і джерел іонізуючого випромінювання. Одним із ключових напрямів її роботи є забезпечення державної охорони для посадових осіб, боротьба з озброєними злочинцями, нейтралізація диверсійних і терористичних загроз. Крім того, гвардія виконує охорону об'єктів критичної інфраструктури. Під час воєнного стану чи надзвичайних ситуацій вона відповідає за підтримання правопорядку, ліквідацію наслідків стихійних лих, катастроф і техногенних аварій.

Крім того, Національна гвардія бере участь у територіальній обороні, припиненні масових заворушень, боротьбі зі злочинними угрупованнями, а також у підтриманні або відновленні правопорядку у разі міжетнічних чи міжконфесійних конфліктів. Серед нових завдань – внесення даних до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, що підкреслює її адаптацію до сучасних викликів і потреб держави. Ці завдання відображають багатofункціональність та ключову роль Національної гвардії у забезпеченні стабільності та безпеки України [2].

Висновок. НГУ виконує важливу роль у системі національної безпеки, забезпечуючи захист прав і свобод громадян, територіальну цілісність держави та громадський порядок. Правова основа її діяльності перебуває у стані розвитку, вимагаючи вдосконалення для адаптації до сучасних викликів і міжнародних стандартів. Вирішення завдань у сфері правового забезпечення дозволить підвищити ефективність функціонування Національної гвардії та сприятиме зміцненню обороноздатності й безпеки України.

Література:

1. Корнієнко Д. М. Актуальність проблеми визначення сутності адміністративно-правового забезпечення для службово-бойової діяльності Національної гвардії України. *SECTION «LAW»: Право*. 2020. С. 128–133.

2. про Національну гвардію України: Закон України від 13.03.2014 № 876-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text>

3. Буга Г. С. Правове регулювання діяльності Національної гвардії України. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 3/2023. С. 593–595.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-463-7-49>

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЄС

Серебро Михайло Володимирович

*кандидат юридичних наук, доцент, докторант
Ужгородського національного університету
м. Ужгород, Україна*

Україна прагне набути повноправного членства в Європейському Союзі, тому одним із основних завдань органів публічної адміністрації є адаптація національного законодавства до права ЄС, включаючи адміністративно-правове регулювання суспільних відносин у сфері використання інформаційних технологій.

Право на недоторканність приватного життя є частиною Європейської конвенції з прав людини 1950 року, яка проголошує: «Кожен має право на повагу до свого приватного та сімейного життя, до свого житла та до своєї кореспонденції». Виходячи з цього, Європейський Союз намагався забезпечити захист цього права у сфері використання інформаційних технологій через законодавство.

У міру розвитку технологій і винаходу Інтернет ЄС визнав потребу в сучасних засобах захисту. Тож у 1995 році було прийнято Європейську директиву із захисту даних, яка встановлювала мінімальні стандарти конфіденційності та безпеки даних, на основі яких кожна держава-член ЄС розробляла свій власний імплементаційний закон. Але Інтернет вже перетворювався на велику базу даних, якою він є сьогодні. У 1994 році в мережі з'явився перший рекламний банер. У 2000 році більшість фінансових установ пропонували онлайн-банкінг. У 2006 році Facebook відкрився для громадськості. У 2011 році користувач Google подав позов до суду на компанію за сканування його електронної пошти. Через два місяці після цього європейський орган із захисту даних оголосив, що ЄС потребує «комплексного підходу до захисту персональних даних», і розпочалася робота над оновленням директиви 1995 року [1].